

Littoistenjärven linnusto 2025

Ympäristökonsultointi Jynx Oy

Meriharakka saapuu järvelle varhain, joskus jopa kesken takatalven. Ristikallion ranta 20.4.2024.

© Ari Kuusela

Sisällys

Johdanto	3
Tuloksia.....	3
Taulukko: Littoistenjärven linnustoa 1968–2025	4
Littoistenjärvi ja sää vuonna 2025	5
Lyhenteet	6
Pesimälinnusto 2025	6
Muutonaikaiset lajit	12

Johdanto

Kaarinan kaupunki ja Liedon kaupunki tilasivat Ympäristökonsultointi Jynx Oy:ltä selvityksen Kaarinan ja Liedon Littoistenjärven linnustosta. Littoistenjärven pinta-ala on 146,4 hehtaaria ja keskisyvyys 2,03 metriä. Järven syvin kohta on vain 2,9 metriä. Ranta-viivaa järvellä on kahdeksan kilometriä. Järvessä on kaksi saarta ja yksi luoto. Järvellä toteutettiin vuonna 2017 kemiallinen puhdistus (Järviwiki). Littoistenjärvi on yhdessä Järvelän kosteikon kanssa nimetty maakunnallisesti tärkeäksi linnustoalueeksi.

Viimeksi järven pesimä- ja muutonaikaista linnustoa on kartoitettu vuonna 2022. Järven pesimälinnustoa on kartoitettu aiemmin vuosina 1968, 1981, 1983, 2003, 2006, 2017, 2019 ja 2022. Laskennat ja raportin teki Hannu Klemola. Arvokkaita havaintoja saatiin myös mm. seuraavilta lintuharrastajilta: Timo Alppi, Jarmo Boman, Markus Tuomi, Jukka Heikkilä, Marita Heikkilä ja Reijo Rantanen. Taiton laati Pinja Toivio. Havainnot on otettu mukaan 1.11. saakka, jolloin raportti meni taittoon. Lintuja oli vielä tämän jälkeen järvellä todella runsaasti johtuen lauhasta loppuvuodesta.

Tuloksia

Sekä järven pesimä- että muutonaikainen linnusto on lajimäärältään ja pesivien lintujen parimäärältä huomattava. Lisäksi kesän ja syksyn 2025 suuret vesiruttokasvustot keräsivät satoja muuttavia kahlaajia ja vesilintuja. Vesiruttokasvustot ovat olleet aiemminkin joinakin vuosina runsaita. Erityisesti vuonna 1998 järvi keräsi suuret määrät vesilintuja, mutta ei kahlaajia ehkä siksi, että kahlaajien muutto oli jo ohitse suurimpien kasvustojen esiintymisen aikaan.

Vuoden 1998 korkeimmat lasketut määrät: nokikana 19.9. (250), haapana 25.9. (320), lapasorsa 10.9. (23), sinisorsa 6.9. (347), jouhisorsa 8.9. (15), tavien huippu vaatimaton 29.8. (24), vielä 1990-luvulla harvinainen harmaasorsa 9.9. (3) ja kanadanhanhi 29.9. (135). Kasvustoissa viihtyi myös pikku-uikku.

Pesimälinnuston osalta monen lajin parimäärät olivat ennätyskorkeita: kyhmyjoutsen (6), nokikana (56) ja pajusirkku (4). Muiden lajien parimäärät pysyivät suunnilleen samansuuruisina kuin 2000-luvulla tai lasku oli vähäinen, osin tulkinnanvarainen. Voidaan myös mainita, että tänä vuonna pesimälinnustosta puuttui taivaanvuohi, joka on pesinyt monena vuonna järven pohjoisrannalla rantaluhdalla. Laji pesii kuitenkin kosteikolla. Uutena pesimälintuna havaittiin härkälintu, josta kuitenkin on aiemminkin keväisiä havaintoja soidintavasta parista. Liejukana pesi nyt kahden parin voimin. Laji on pitänyt järvellä reviiriä vain kerran aikaisemmin (v. 2006). Mustakurkku-uikku ei myöskään yrittänyt pesintää järvellä, jossa todettiin pesintäyritys vuonna 2019. Kaiken kaikkiaan järvellä pesivien ja levähtävien lintujen laji- ja yksilömäärät ovat moninkertaistuneet vuosikymmenien aikana. Lauhat loppuvuoden kelit saavat vesilintuja kerääntymään järvelle suurina määrinä aina järven jäätymiseen saakka.

Järvelle on viime vuosina levinnyt vieraslaji viher-sammakko, jotka olivat äänessä vielä vielä syyskuun lämpiminä päivinä.

Littoistenjärven linnustoa 1968–2025

Littoistenjärven linnustoa		1968	1981	1983	2003	2006	2017	2019	2022	2025
Pesimälaji	Tieteellinen nimi					Pareja				
Kyhmyjoutsen	<i>Cygnus olor</i>	0	0	0	5	2	0	3	3	6
Laulujoutsen	<i>Cygnus cygnus</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kanadanhanhi	<i>Branta canadensis</i>	0	0	0	0	0	2	3	2	2
Merihanhi	<i>Anser anser</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Silkkiuikku	<i>Podiceps cristatus</i>	15	14	24	5	7	16	27	27	22
Härkälintu	<i>Podiceps grisegena</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	11	6	10	20	15	21	15	18	16
Lapasorsa	<i>Anas clypeata</i>	0	0	0	0	0	0	2	1	2
Haapana	<i>Anas penelope</i>	0	0	0	1	0	1	2	3	1
Harmaasorsa	<i>Anas strepera</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tavi	<i>Anas crecca</i>	0	3	1	1	1	3	2	6	5
Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	3	6	9	2	2	4	14	20	15
Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	0	0	0	32	20	23	25	25	25
Isokoskelo	<i>Mergus merganser</i>	0	0	0	0	0	0	1	2	1
Liejukana	<i>Gallinula chloropus</i>	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Nokikana	<i>Fulica atra</i>	0	0	0	6	7	2	19	42	56
Pikkutylli	<i>Charadrius dubius</i>	ei lask.	1	0	1	1	1	1	1	1
Meriharakka	<i>Haematopus ostralegus</i>	ei lask.	0	0	1	1	1	1	1	1
Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	ei lask.	1	0	0	1	1	1	1	0
Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	ei lask.	0	0	0	1	2	1	0	0
Rantasipi	<i>Actitis hypoleuca</i>	ei lask.	0	2	7	6	5	5	5	4
Harmaalokki	<i>Larus argentatus</i>	ei lask.	0	0	0	0	0	0	1	1
Kalalokki	<i>Larus canus</i>	ei lask.	0	0	13	13	15	23	16	16
Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	ei lask.	0	0	0	0	207	210	250	100
Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	ei lask.	0	0	0	0	2	1	0	1
Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>	ei lask.	0	1	2	5	7	14	10	12
Lapintiira	<i>Sterna paradisaea</i>	ei lask.	0	0	0	1	0	0	0	0
Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	ei lask.	0	0	0	1	0	0	0	0
Satakieli	<i>Luscinia luscinia</i>	ei lask.	1	0	1	0	0	0	0	0
Rytikerttunen	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	ei lask.	0	0	0	0	1	1	0	0
Ruokokerttunen	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	ei lask.	1	0	0	0	0	2	1	2
Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	ei lask.	1	2	1	1	1	3	1	4
Kaikki yhteensä			34	49	98	86	315	378	437	298
Parimäärä ilman naurulokkia			34	49	98	86	108	168	187	198
Lajeja yhteensä			9	7	15	18	19	25	22	25
Vuonna 1968 ei laskettu muita kuin pesiviä vesilintuja.										

Littoistenjärvi ja sää vuonna 2025

Tammikuu alkoi pikkupakkasten merkeissä ja maahan saatiin ohut lumipeite. Tammikuun puolivälissä koettiin epätavallisen lauhvoja kelejä ja öisinkin oltiin nollan tuntumassa, ja lumipeite oheni tai paikoin hävisi. Ensimmäiset joutsenet, kiurut ja hanhet saapuivat, kun sää edelleen lauhtui tammikuun lopulla. Lauhat kelit jatkuivat sateisten ja harmaiden päivien myötä helmikuulle saakka ja vaikka helmikuun alussa oli pieniä pakkasia ja maa sai ohuen lumipeitteen, jatkui sää yleisesti lauhana ja ohut lumipeite katosi. Kevät saapui 20.2., kun sää muuttui entistä lauhemmaksi ja tuulet kääntyivät etelään, ja helmikuun lopussa saapui lisää muuttolintuja.

Maaliskuun alku jatkui lauhana, tuulet kävivät etelän ja lännen puolelta ja lisää muuttolintuja saapui. 7.3. järven sula oli laajentunut, mutta muu järvi oli muutoin rantaa lukuun ottamatta jäässä. Tämän jälkeen sää viileni ja kevätmuutto hiipui. 13.3. aamulla oli maassa uutta lunta. Järvi oli kovien tuulien myötä avautumassa ja 15.3. kolmannes järvestä oli jäästä vapaa, mutta sitten kylmät yöt jäädyttivät järveä uudelleen ja sulat pienenivät. 19.3. lauhtuminen alkoi uudelleen, järven avovesialueet laajenivat ja lähes koko järvestä tuli jäätön, mutta 20.3. järvi jäättyi taas uudelleen tuulettomassa kelissä; noin puolet järvestä oli jäässä. Kuitenkin 21.3. jäätä oli vain järven länsirannalla ja 23.3. järvi oli lähes jäätön. Viileän jakson jälkeen tuulet olivat voimakkaita, mutta kääntyivät lounaaseen. Lumet lähtivät, mutta yöt olivat edelleen kylmiä. 27.3. Jäätä oli enää vain länsirannalla lahdenpoukamassa. Lauhat kelit palasivat maaliskuun lopussa ja lintumäärät kasvoivat.

Huhtikuu alkoi aurinkoisena ja lämmintä säätä jatkui 4.4. saakka, jolloin ilma viileni tuntuvasti, tuulet olivat voimakkaita, mutta päivät aurinkoisia, vaikka myös joitakin vesi-, jopa lumikuuroja koettiin. 11.4. vasten yöllä lämpötilat nousivat suojan puolelle ja tuuletkin kävivät hetken lounaassa. Sitten 14.4. alkoi huomattava lämpeneminen ja yölämpötilatkin kohosivat jopa kymmeneen asteeseen, ja päivisin oli yli +20 astetta. Muutos tuli 19.4., jolloin tuuli kääntyi pohjoiseen ja seuraavana päivänä saatiin runsaita sateita. Loppukuussa vallitsi viileä pohjoinen ilmavirtaus ja aamuisin oli vähän luntakin maassa.

Toukokuussa sää jatkui viileänä ja sateisena. Etenkin yöt olivat viileitä ja aamuisin oli ojissa riitettä. Äitienpäivänä 11.5. sää vähän lämpeni, mutta tuulet kävivät edelleen pohjoisesta. 20.5. voimakkaat tuulet kääntyivät lounaaseen ja toivat mukanaan sateita. Koko toukokuussa ei ollut yhtään hellepäivää ja koko toukokuu pysyi yhtä viileänä kuin huhtikuu. Aivan toukokuun lopussa alkoi lämmetä. Kesäkuu alkoi aurinkoisena mutta edelleen tuulisena ja varsin viileänä. Vasta kesäkuun puolivälissä oli muutamia hellerajaa lähestyviä päiviä, mutta juhannus oli viileä, tuulinen ja epävaka. Kesäkuun loppu oli vielä lisäksi sateinen ja tuulinen, vaikka joukkoon mahtui jokunen aurinkoisempi päivä.

Vasta heinäkuun puolivälissä saapuivat kauan odotetut helteet ja samalla ukkoset. Helteet jatkuivat heinäkuun loppuun. Järvi alkoi loppukesästä täytyä vesirutosta, jotta korjattiin erilaisella kalustolla elo–syyskuussa. Yhtenäiset kasvustot muodostivat kuitenkin lauttoja, joille kertyi ennätysmäärä kahlaajia ja vesilintuja. Helteet hellittivät elokuun ensimmäisten päivien jälkeen, jolloin saatiin myös sateita, mutta edelleen oli lämmintä. Elokuun edetessä sää muuttui epävakaaksi ja viileäksi ja kuun puolivälissä saatiin sateita, aamusumuja ja elokuun lopun yöt olivat viileitä.

Elokuun loppu oli vielä suhteellisen lämmin ja aurinkoinen ja syyskuun ensimmäinen viikko jopa poikkeuksellisen lämmin, ja helleraja ylitettiin muutamana päivänä. Järvelle alkoi kertyä suurempia määriä sorsia. Saderintama tuulineen saapui syyskuun puolivälissä, mutta välillä aurinkokin paistoi ja loppukuu oli edelleen lämmin. 23.9. koettiin kurkien päämuutto ja ilma tuntui jo kolealta. Syyskuun loppu ja lokakuun alku olivat kuitenkin taas lämpimiä, varsinkin yöt olivat lämpimiä lokakuun puolella, jolloin saatiin yhtenäisiä sateitakin. Lämmintä ja sumuista keliä riitti lokakuun puoliväliin, jolloin tuulet kääntyivät pohjoiseen ja lämpötilat laskivat. Lokakuussa järvellä oli kuitenkin vielä paljon vesilintuja, myös 17.–19.10. kun koettiin ensimmäiset pakkasyöt, mutta loppukuu ja marraskuun alku olivat taas hyvin lauhvoja ja sateisia.

Lyhenteet

Uhanalaistarkastelussa on käytetty vuonna 2019 julkaistua lintujen uhanalaisarviota, joka on laadittu IUCN:n (*International Union for Conservation of Nature and Natural Resources*) laatimien kriteerien pohjalta.

RE = hävinnyt

CR = äärimmäisen uhanalainen

EN = erittäin uhanalainen

VU = vaarantunut

NT = silmälläpidettävä

A = alueellisesti uhanalainen hemiboreaalisen vyöhykkeen, lounaisella rannikkomaa-alueella (1b)

DIR = Euroopan Unionin lintudirektiivin liitteessä I mainittu laji (2009/147/EY).

Koiraat ja naaraat on erottu esimerkiksi merkinnällä (1/2), yksi koiras ja kaksi naarasta.

Pullus = pesäpoikanen (tai jos maastossa).

Kuva 1. Kyhmyjoutsenilla oli järvellä kuusi pesää.

© Esa Rajamäki

Pesimälinnusto 2025

Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*) DIR, 1 pari

Kosteikolla pesivä pari Järvelän sulassa jo 26.2. alkaen, välillä kosteikolla, välillä järven puolella ja oma yksinäinen laulujoutsen järven puolella 2.3. Kosteikon parin ollessa reviirillään 4.3., järvellä kaksi muuta paria ja 7.3.–10.4. kolme muuta paria järvellä, lisäksi toisinaan yksinolevia aikuisia lintuja, 11 vanhan linnun parvi ja kaksi 2-kv laulujoutsenta, kerran myös muuttopoikue. Yksi laulujoutsenpari puolusti reviiriä maaliskuun puolivälissä ja lopussa järven koilliskulmassa, jossa aiemmin ollut pesänrakennustakin.

14.4. alkaen järvellä kaksi paria, mutta myöhemmin pari ja yksi vanha, ja toukokuun ajan välillä toinenkin pari. Lisäksi 27.4. nähtiin 7 vanhaa lintua järvellä. Yksi pari viimeisen kerran 30.5. ja sen jälkeen kesällä enää yksi piilotteleva aikuinen lintu 22.8. asti. Kosteikolla pesinyt pari ja 6 poikasta ensimmäistä kertaa käymässä järvellä 22.7., jonka jälkeen poikue oleskeli pääosin järvellä ja harvemmin kosteikolla. Syksyisiä määriä: 25.9. (5) vanhaa ja edelleen kosteikon poikue. Lokakuussa 7.10. (6) vanhaa ja ne kuusi kosteikon poikasta. 31.10. nähtiin 13 vanhaa ja kuusi nuorta laulujoutsenta. Joutsenten päämuutto ei ollut alkanut vielä raportin mennessä taittoon.

Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*) 6 paria

Kevään ensimmäinen muuttaja varhain jo 12.2.–2.3. 2-kv lintu Järvelän sulassa. Lintu sai seuraansa 2.3. kolme muuta 2-kv lintua ja 9 vanhaa lintua. 3.3. laskettiin jo 12 vanhaa ja samat 3+1 nuorta lintua. Kyhmyjoutsenien määrä kasvoi vähitellen ja 18.3. laskettiin (21) ja 19.3. (19 vanhaa ja 9 2-kv lintua), joista pari lintutornin edustalla, NE-kulmassa ja pari koulun rannassa, josta parin puoliso ajoi heti pois järvelle laskeutuneen vieraan parin. 28.3. pareja viisi ja 2.4. muuttopoikue. 11.4. pesät lounaisrannalla, länsirannalla, pohjoisrannalla lintutornin edustalla, kaksi pesää koillirannalla ja kuudes pesä löytyi myöhemmin (13.5. hautova ja vahtiva emo) Kalliosaaresta ”paljaalla maalla”. Keväällä pesivien parien lisäksi muuttojoutsenia, mm. 13.5. 13 muuta vanhaa (eli yhteensä 25 vanhaa) lintua ja yksi 2-kv lintu.

Pesiä siis peräti kuusi, kaikki parit onnistuivat pesinöissään. Ensimmäiset poikueet 25.5. pohjoisrannalla 4 ja länsirannalla 5 poikasta, 28.5. koillirannalla 9 ja lounaisrannalla 4 poikasen poikueet. 6.6. toinen koillirannan pari sai kuusi poikasta ja 16.6. myöhään

pesinnän aloittanut Kalliosaaren pari uitti esille kaksi poikasta. Yhteensä järvellä syntyi 30 poikasta. 16.6. länsirannalla nähtiin raju reviiritistelua, kun kaksi vanhaa kyhmyjoutsenta tarttui toisiinsa kiinni ja ne raahautuivat piiloon ruovikkoon.

Syksyllä 7.10. (53) vanhaa lintua ja (25) nuorta lintua, 13.10. (93), 28.10. (88) sekä 1.11. (105).

Kanadanhanhi (*Branta canadensis*) 2 paria

Kanadanhanhi saapui 3.3. (5), 4.3. (3), 6.3. (2) ja 10.3. (6, joista yksi väririkas yksilö). Määrät kasvoivat: 11.–12.3. (7), 15.3. (14), 16.3. (22), 18.3. (40), 21.3. (69) ja 24.3. pariutunut pari järven koilliskulmassa, 25.3. kevätmuuton huippu (135).

29.3. järvellä oli neljä paria, 11.4. kaksi paria ja muutamia yksinäisiä lintuja. Huhtikuussa pareja selvästi asettunut järvelle kaksi, joista toisen pari emo hautoi Kalliosaaressa 25.4. Toukokuussa pesivien parien lisäksi välillä ehkä kosteikon pari ja kolmen linnun porukka. Kalliosaaren pesintä ehkä epäonnistui häirinnän vuoksi toukokuun alussa (saarelle noustu,

vaikka siellä on pesimäaikaan maihinnousukielto) ja toinen pari ei aloittanutkaan pesänrakennusta koillisrannalla. Kanadanhanhi kuitenkin onnistui pesinnässään kosteikolla ja emot uittivat poikaset ensimmäistä kertaa järvelle jo 25.5., jonka jälkeen poikue vietti aikansa kokonaan järvellä, mutta poikueesta yksi poikanen oli kadonnut 16.6. mennessä.

Kesäkuussa järvelle alkoi kertyä muutamia muualta tulleita hanhia järven omien hanhien ja em. poikueen lisäksi, 2.–3.6. (10). Heinäkuussa 17.7. (11), 29.7. (42), 1.8. (125), 2.8. (150), 7.8. (167), 10.8. (200), 22.8. (226), 28.8. (465), 4.9. (570), 5.9. (615), 21.10. (830) ja 1.11. (545). Hanhia jäi vielä lauhan loppuvuoden ajaksi järvelle satoja.

Silkkiuikku (*Podiceps cristatus*) NT, 22 paria

Silkkiuikku saapui 26.–27.3. (1) ja 28.3. (5), 10.–13.4. (24), 25.4. pareja koossa 22. Ensimmäiset poikaset nähtiin 3.6. ja pesinnät tuntuivat onnistuneen hyvin. Linnut hävisivät muutolle heinäkuussa ja elokuun alussa, 11.9. vielä paikalla (8) lintua ja 5.10. (7), 14.10. (6), 19.–25.10. (4).

Kuva 2. Ristikallion rantaa 5.9., kun järvelle alkoi kerääntyä mm. kanadanhanhia.

© Ympäristökonsultointi Jynx Oy

Härkälintu (*Podiceps grisegena*) NT, 1 pari

Järvellä todettiin ensimmäistä kertaa pesänrakennusta, soidinta on havaittu aiempina vuosinakin. Kevään ensihavainto 19.–21.4. ja 8.–13.5. (1) myös soidinääntelyä, pari todettiin 14.5. alkaen 17.6. saakka, joka soi-dinsi vielä kesäkuunkin puolella ja myös (myöhäistä) pesänrakennusta nähtiin 30.5.–8.6. Lisäksi erillinen muuttoparvihavainto 25.5. (5). Yksi lintu havaittiin vielä 21.6.

Syyspuolella 22.7. (1) vanha lintu ja 9.8., 20.8 ja 5.9. nuori lintu.

Telkkä (*Bucephala clangula*) 25 paria

Ensimmäinen koiras saapui 27.2.–2.3., 3.3. nähtiin kaksi koirasta, 4.3. pari ja 6.3. (6/3), 15.3. (12/9), 19.3. (18/12, paljon pariutuneita), 21.3. (20/16), 28.3. (48/40), 13.4. 45/31, joista pariutuneita (32/24), loput muuttoparvena järven selällä. Ensimmäinen poikue nähtiin 13.5 emo ja 6–7 pullusta koillisrannalla, toinen (2 pullusta) ja kolmas (2 pullusta) poikue heti perään 14.5. myös koillisrannalla, joista toinen poikue syvemmillä metsässä ruopatulla kastelulammi-kolla, josta kuitenkin ojayhteys järveen. Kevään neljäs poikue nähtiin 20.5. Littoistenjärventien varrella (6–7 pullusta). Kevään 5. ja 6. poikue nähtiin 26.5. uimarannalla (molemmissa 4 pullusta). Eri poikueita nähtiin arviolta 17, mutta laskennat vaikeita, sillä poikueiden koko pieneni luonnollisesti tappioiden myötä ja poikueet liikkui laajalla alueella, ja ehkä myöhemmin poikueet saattoivat yhdistyä (esim. vielä 6.7. 13+15 poikueet), mutta esimerkiksi kesäkuun alussa saattoi yhdestä pisteestä nähdä yhtä aikaa 4 poikuetta.

Elokuussa syyskertymiä 13.8. (38), 19.9. (45), 23.–25.9. (74), 7.10. (107), 14.10. (140) sekä 1.11. (177).

Isokoskelo (*Mergus merganser*) 1 pari

Ensimmäiset kevätmuuttajat nähtiin 6.3. pari kiertelevä, 15.3. koiras, 19.3. (4/4), 23.–28.3. (pari), 28.4. ja 2.5. naaras. Tulkittu yksi pari pesiväksi, mutta tul-kinta epävarmaa. Lajista tunnetaan poikuehavainto järveltä aiemmilta vuosilta. Syksyllä ensimmäiset 2.–4.9. (2) ja seuraavat 22.9. (1), 25.9. (4). Lokakuussa jo säännöllinen, heti kuun alussa 4.10. (40). Lauhan loppuvuoden vuoksi isokoskeloita ei ehtinyt vielä kerääntyä järvelle suurempia määriä.

Tukkasotka (*Aythya fuligula*) EN, 15 paria

Kevään ensimmäiset saapujat 3.3. (4/0), 4.–5.3. (5/0), 6.3. (6/0), 8.3. (11/3), 10.3. (15/6), 11.3. (19/6), 15.3. (23/6), 19.3. (58/19), 21.3. (62/14), 25.3. (127/37), 28.3. (207), 9.4. (190), 10.4. (202), 11.4. kevätmuuton huippuna (213) ja 19.4. (122). Toukokuussa muuttajamäärät jo pienempiä ja pääosin ehkä pesimäkantaa: 13.5. (47). Kesäkuussa jo sulkasatoparvia ja pesimättömiä/pesinnässä epäonnistuneita lintuja: 20.6. (35), pääosin koiraita parvessa. Poikueita löydettiin yhteensä ainakin kahdeksan, joista ensimmäinen poikue tällä myöhään pesivällä lajilla vasta 11.7. (10 pullusta), seuraavat poikueet 15.7. (5, 5 ja 9 pullusta), 16.7. (4 pullusta) ja 17.7. (6, 3, 4 ja 8 pullusta, joista 4:n ja 8:n (alussa 9) poikueet vanhoja poikueita) ja vielä uusi poikue 19.7. (2 pullusta). Poikasia yhteensä 43 poikasta.

Kuva 3. Tukkasotka adoptoi sinisorsan (15.7.).

15.7. toisessa viiden poikasen poikueessa oli mukana sinisorsan poikanen. Poikanen pysyi tukkasotkapoikueen mukana koko kesän ainakin 9.8 saakka, jolloin tukkasotkan poikasia elossa enää kaksi. Muutkin poikueet kärsivät poikastappioita, mutta poikueita erotettavissa ja näkyvissä elokuun loppuun saakka. Syyskauden parvista: 2.9. (36), 19.–23.9. (63), 25.9. (80), 30.9. (105), 3.10. (145), 6.10. (186), 9.10. (220) sekä 1.11. (260).

Tavi (*Anas crecca*) 5 paria

Kevätmuuton ensimmäinen lintu koiras nähtiin 20.3. Huhtikuussa 18.4. kolme paria ja huhtikuun lopussa ja toukokuussa pari eteläpäässä järveä kesäkuun loppuun saakka, kaksi paria koilliskulmassa (lisäksi pariutumattomat naaras ja kaksi koirasta), pari lintutornilla ja muuttoparvena suurin kertymä 26.4. (63). Toukokuussa enää pesiviä lintuja ja uutena parina länsirannalla pitkään pari lähes koko kesäkuun. Heinäkuussa 23.7. (3) ja vesiruton massaesiintymisen myötä 29.7. (17), 2.8. (90), 9.8. (70) ja huippuna 10.8. (332), 11.8. (150), 13.8. (102), 15.8. (113), 16.8. (156), 22.8. (100), 24.8. (58), 25.8. (74), 9.8. (91), 1.9. (153), 2.9. (40), 10.9. (98) ja 11.9. (115), 12.9. (102), 14.9. (80), 22.–23.9. (104), 25.9. (54), 9.10. (60), 20.10. (52), 27.10. (57) ja vielä 1.11. (43).

Harmaasorsa (*Anas strepera*) 1 pari

Uusi pesimälaji järvellä, mutta pesintä ei todennäköisesti onnistunut. Myös kosteikolla todettiin ensipesintä (poikue). Kevään ensimmäinen 30.3. (1/0) järvellä samaan aikaan kun kosteikolle ilmestyi oma pari, jonka lisäksi järvellä samaan aikaan toinen pari 11.–27.4., jonka koiras vahti Lehtisaaren rannalla 1.–3.5. ja taas pari 4.5., koiras taas 8.–11.5. ja järvellä samaan aikaan jopa viisi koirasta. Syksyllä ensimmäiset 5.–7.8. (2), samat kuin kosteikolla päivää ennen, tosin kosteikolla 7.8. kuusikin lintua. Kevään ja syksyn esiintyminen on nykyisin niin runsasta, että yksilöiden erottaminen kosteikon ja järven välillä on vaikeaa ja linnut liikkuvat kohteiden välillä jatkuvasti. 8.8. järvellä (8) ja samaan aikaan kosteikolla kaksi lintua. Kaikki 10 harmaasorsaa nähtiin järvellä 13.8. ja 17.8. vielä (7), 22.–29.8. (2), 16.9. (1/1), 25.–26.9. (2), 4.10. ja 12.10. (1/1).

Haapana (*Anas penelope*) VU, 1 pari

Ensimmäinen kevättaapuja nähtiin 20.–21.3. (0/1), sitten 22.–24.3. (2/2), 25.3. (7), 28.–29.3. (3/2), 30.3. (13), 2.–3.4. (4/3), 9.4. (7/6), 11.4. (9/6), 12.4. (15/12). 15.4. kosteikolla pyörähtänyt (6/6) parvi myös järvellä, 19.4. (5/5), 26.4.–11.5. (1/1) kun samaan aikaan kosteikolla koko ajan oma haapanaparinsa. 15.5. nähtiin kolme koirasta ja 25.5.–12.6. kaksi koirasta, jotka nähtiin välillä kosteikolla. Syysajan esiintyminen alkoi 27.–29.7. (1/0), sen jälkeen 2–5 lintua elokuun loppuun saakka, mutta 25.8. (11) ja 29.8. (25) määrät alkoivat nousta ja vielä elokuun lopulla 31.8. (68). Päämuutto oli syyskuussa ja haapanat ruokailivat usein vähenevien vesiruttolauttojen keskellä tai reunoilla. Syyskuun määriä: 1.9. (160), 2.9. (22), 3.9. (220), huippuna 4.9. (275), 5.9. (130), 10.9. (166) ja 11.9. (203). Säätilan muuttuessa 12.9. sateiseksi ja tuuliseksi, vaikka edelleen lämpimäksi, järvellä oli haapanoita peräti (772), vielä 14.9. (588), 16.9. (417), 22.9. (304), 25.9. (200), 27.9. (132), mutta määrät nousivat taas myöhemmin: 30.9. (300), 7.10. (270), 9.10. (418), 15.10. (354), 21.10. (550), 28.10. (278), joista 45 nousi muutolle SW. Marraskuun alussa vielä 1.11. (197).

Lapasorsa (*Anas clypeata*) 2 paria

Pesivä pari saapui 25.4., nähtiin myös 13.5., ja vahtiva koiras Kalliosaaressa 19.5. ja 26.5. Kuitenkin 8.6. pari ja yksinäinen koiras (naaras pesällä?), molemmat koiraat olivat sulkimassa peruspukuun. 16.6. nähtiin emo ja 6 pullusta Lehtisaaren rantavedessä. Syysaikaisia havaintoja: 29.7.–2.8. (9), 12.–25.8. (6), 29.8. peräti (30), 1.–2.9. (4), 10.9. (2), 11.9. (10), 12.9. (21), 14.9. (14), 19.9. (16) osin samoja kosteikon lintuja. Loppusyksystä 25.9. (4), 30.9. (10), 4.10. (14), 13.–19.10. (4), paitsi 16. ja 20.10. (8–9). Myöhemmin 25.10. alkaen ainakin 1.11. saakka (1).

Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) 16 paria

Kevään ensimmäinen lintu Järvelän sulassa koiras 26.2., sitten 28.2. (2/1) ja 2.–3.3. (4/3), 6.3. (9/5), 10.3. (12/7), 11.3. (16/9), 15.3. (27/19), 19.3. (20/16) suurin osa jo pariutuneita, 21.3. (24/20), 28.3. (20/16). 25.4. yksi ”kööpenhaminalainen” värimuunnos. Ensimmäinen poikue Lehtisaareissa (4 pullusta) toukokuun lopussa (osa poikasista kuorittumatta?), toinen 25.5., kolmas 28.5. Ristikallion uimarannalla (emo+6 pullusta), seuraava 17.6. emo ja neljä isoa poikasta Kuoviluodossa. 22.6. järven koilliskulmassa 5 poikasta emon kanssa ja Kuoviluodossa yksi iso poikanen.

28.6. nähtiin emo ja 7 poikasta lintutornin edustalla, 15.7. Ristikallion rannalla yksi pieni poikanen ja Kuo-viluodossa emo ja 5 poikasta. Vielä 17.–18.7. emo ja viisi aika pientä poikasta Järvelän saunan edustalla.

Syyskauden esiintyminä 19.7. (67) ja heinäkuun lopulla ilmaantuneissa vesiruttolautoilla 22.7. (139), 23.7. (162, mukana useita jo varttuneita poikueita), 29.7. (208) ja huippuna 2.8. (250), joista osa vielä silmämääräisesti järvellä pesineitä poikueita. Elokuussa: 10.8. (60), 13.8. (121), 22.8. (60), 25.8. (150) ja 29.8. (160). Syyskuussa: 11.9. (124), 12.–14.9. (138), 25.9. (108). Lokakuussa muutamia kymmeniä lintuja päivittäin.

Nokikana (*Fulica atra*) EN, 56 paria

Ensimmäinen nokikana nähtiin 10.3. Järvelän sulassa ja kaksi lintua 15.3. 16.3. lintuja jo (10), 18.3. (17) ja 19.3. (25), joista viisi lintua jo reviireillä järven koilliskulmassa, muutkin nokikanat paljolti heti saavuttuaan pariutuneita ja parhailla pesäpaikoilla nähtiin kiivaita reviirikiistoja. 21.3. määrä noussut (40), 23.3. (45), 24.3. (81), ja osa linnuista levittänyt jo eri puolille järveä reviireilleen ja 28.3. (149) ja 30.3. (174).

Huhtikuun alussa 2.4. peräti (216) ja sama määrä 11.4. (216). 13.4. parimääräarvio oli 40 (163 lintua) ja osa pareista oli ”joutunut tyytymään” rakentamaan pesäänsä puurytöjen ja järven pinnalla olevien oksien päälle. Tarkka reviiri- parimäärälaskenta tehtiin 25.4., jolloin pareja löytyi 56. Linnut puolustivat kiivaasti reviirejä ei pelkästään toisia nokikanoja vastaan, mutta myös mm. telkkiä hätistäen.

Kuva 5. Nokikana on hyvin runsas pesijä järvellä.

Kuva 4. Sinisorsa on järven tavallisia pesimälintuja.

Ensimmäiset poikaset nähtiin 14.5. (2 pesässä) ja toisessa pesässä 16.5., jolloin 14.5. pesän poikaset jo poistuneet pesän ulkopuolelle. Seuraava uusi poikue nähtiin 28.5. ja 3.6. poikueita oli näkyvillä jo runsaasti.

Lajin historia järvellä on mielenkiintoinen. Laji on muutoin vähentynyt suuresti, mutta Littoistenjärvellä on käynyt päinvastoin: laji ilmestyi pesimälinnustoon vasta 2000-luvulla, vuoden 2003 lakennoissa (6) paria, 2006 (7), mutta 2017 vain (2), 2019 (19), 2022 (42) ja nyt 2025 peräti (56) paria.

Syksyllä linnut alkoivat parveutua, ehkä kosteikon lintujen liittyessä seuraan ja 23.7. laskettiin (242), 2.8. (248), 8.8. (282), 18.8. (320), 24.8. (395), 28.8. (455), 4.9. (486, joista yksi vielä pienikokoinen punapäinen poikanen) ja huippuna laskettiin 7.9. (520) ja 27.9. (530) valokuvista, vielä 9.10. (509), sitten 17.–25.10. (350) ja 31.10.–1.11. (190).

Liejukana (*Gallinula chloropus*) 2 paria

Kaksi paria: lounaisrannan ruovikossa 27.4. (1) ja 13.5. (1) sekä nuori lintu 15. ja 22.8. Toinen pari järven koilliskulman ruovikossa, jossa 22.6. varoitteleva pari ja nuori lintu 12.8. Lajista on vain yksi pesimäaikainen havainto aikaisemmin, 2006, ajalta ennen Järvelän kosteikon syntyä.

Kalalokki (*Larus canus*) 16 paria

Ensimmäinen, vielä talvipukuinen vanha lintu nähtiin 28.3., seuraavana päivänä nähtiin juhlapukuinen lintu ja 2.4. järvellä kymmenen paria ja myöhemmin pareja oli järvellä yhteensä 16 paria. Saarissa oli yhteensä kuusi paria, länsi- (2) ja etelä-, pohjois-, lounais- ja kaakkoisrannalla kaikissa yksi pari sekä yhteensä neljä paria järven koillisosassa. Huhtikuun lopulla haudonnat olivat käynnissä ja ensimmäiset poikaset nähtiin 3.6. Järvellä viihtyi nuoria lintuja elokuun loppuun asti. Syyskuussa 19.9. nuori lintu ja lokakuussa 14.10. (3). Lokakuun lopussa 28.10. (4) paikallista ja (23) muuttavaa ja 31.10. yksi vanha lintu.

Harmaalokki (*Larus argentatus*) VU, 1 pari

Lauhan sään myötä 26.2. jo kymmeniä harmaalokkeja jäällä. Harmaalokkeja oli ollut läheisellä Topinojan kaatopaikalla satoja lintuja läpi talven. Järvellä 24.3. laskettiin 400 harmaalokkia. Kalliosaaressa pesi jälleen yksi pari 2.4. alkaen ja jonka kaksi poikasta olivat esillä ensimmäistä kertaa 28.5. Elokuun alussa enää muutamia lintuja järvellä, mutta myöhemmin syyskaudella päivittäin kymmeniä tai muutama sata lintua.

Selkälokki (*Larus fuscus*) EN, 1 pari

Kevään ensimmäinen havainto koskee ”tuhkaselkälokkia” 28.3., jonka jälkeen 9.4. alkaen pari uimarannalla ja myöhemmin Lehtisaareissa, jossa nähtiin 15.5. soidinta. Soidintavan parin toinen lintu ajoi pois ”kolmannen pyörän”. Pari ja kolmas pyörä viihtyi saaren ympäristössä 17.5. ja pari 30.6. asti., kerran parin lisäksi nähtiin (1+1) lintua. Toukokuun lopulla monea päivänä yksi lintu ja taas 27.–28.5. (2+1+1). Lisäksi selkeitä muuttokertymiä 13.4. ja 18.4. (13) laskeutui järvelle, 26.4. (8).

On epäselvää, onnistuiko pari pesinnässä järvellä, vai saapuiko järvelle jostain, poikue sillä nähtiin 5.–24.8. enimmillään kolme vanhaa ja kaksi nuorta lintua, ja vanha lintu vielä 28.8.–5.9. Myöhemmin 14.10. nuori lintu.

Naurulokki (*Larus ridibundus*) VU, 100 paria

Ensimmäiset juhlapukuiset naurulokit nähtiin jään reunalla lokkiparvessa 21.3. (7), jonka jälkeen viikon ajan pieniä määriä paikallisia ja kierteleviä lintuja, 26.3. (26), 28.3. (100), 29.3. (180) ja 2.–3.4. ensimmäiset parit pienellä luodolla varaamassa pesäpaikkoja.

9.4. laskettiin 677 naurulokkia, joista osa Kalliosaaressa ja pienellä karilla., 10.4. (1100), 11.4. (3044) lintua, laskettu valokuvasta). Huhtikuun lopussa jo kymmeniä pesiä. Toukokuussa 2.5. (220), joista luodolla muutamia pareja. Kalliosaaressa oli rikottu maihinnousukieltoa toukokuun alussa, mutta lintujen pesinnät eivät onneksi häiriintyneet suuresti. Toukokuun puolivälissä pariarvio ja laskenta päättyi sataan pariin ja ensimmäiset poikaset nähtiin 30.5. Pesimäsaari tyhjäksi heinäkuun alkupuolella, mutta nuoria ja vanhoja lintuja kierteli vielä järvellä. Yhtään lintua ei enää nähty 28.7.

Syksyllä ilmestyi pieniä määriä naurulokkeja järvelle. Oliko kyseessä järven tai kosteikon pesimäkantaa, vai kauempaa tulleita lintuja, on mahdotonta sanoa. 2.8. (vanha ja 4 nuorta), 7.8. (14), elokuun puolivälissä ja syyskuun alussa enimmillään viisi nuorta ja yksi vanha lintu, ja viimeiset 6.9. (3 nuorta). Lisäksi myöhäinen nuori lintu 23.10.–1.11. (1) ja 28.10. peräti (7) paikallista ja (8) muuttavaa.

Kalatiira (*Sterna hirundo*) DIR, 12 paria

Ensimmäiset kaksi kalatiiraa nähtiin 18.4., sitten 23.4. (4), 26.4. (5), 28.4. (14). Pesiviä pareja 12, joista kahdeksan pienellä luodolla (nähty 7 hautovaa emoa), yksi pari järven lounais- ja yksi länsirannalla sekä kaksi paria Kalliosaaressa, jossa poikanen 8.6. Viimeiset 3.8. (2 vanhaa lintua) ja 8.8. (1).

Meriharakka (*Haematopus ostralegus*) 1 pari

Pari saapui Lehtisaareen 8.4., 10.4. (3). 2.–5.5. nähtiin Kalliosaaressa pari, etelärannalla samaan aikaan yksi lintu ja Lehtisaareissa hautova emo, eli järvellä hetken kaksikin paria, mutta vain ”perinteinen” yksi Lehtisaaren pari jäi pesimään. Poikanen näkyi ensi kertaa 23.5. Syyskaudella ainoa havainto pitkän tauon jälkeen 6.8. (1).

Pikkutylli (*Charadrius dubius*) NT, 1 pari

Pikkutyllipari saapui vasta 8.–9.5., jonka jälkeen epäsäännöllisesti touko–kesäkuussa yksi lintu. Tässä tulkittu pesiväksi, kuten monena vuonna, mutta pikkutyllien nähdään lentävän säännöllisesti Avantin teollisuusalueen ja järven välillä, joten voi olla, että laji pesii kauempana järvestä, mutta vierailevat järven hiekkarannoilla. Rannat ovat voimakkaassa virkistyskäytössä, joten mahdollinen pesintä tuskin onnistuisi. Syyskaudella ainoa havainto nuori lintu 1.–3.9.

Rantasipi (*Actitis hypoleuca*) 4 paria

Ensimmäinen rantasipi nähtiin 19.4. (1), sitten 27.4. (3) ja 28.4. (8). Syyskaudella 23.7. (6, ehkä poikue), 29.7. (10), 30.7. (12), 10.8. (9), 12.8. (8), 22.8. (5) ja viimeiset 5.9. (1) ja 18.9. (1).

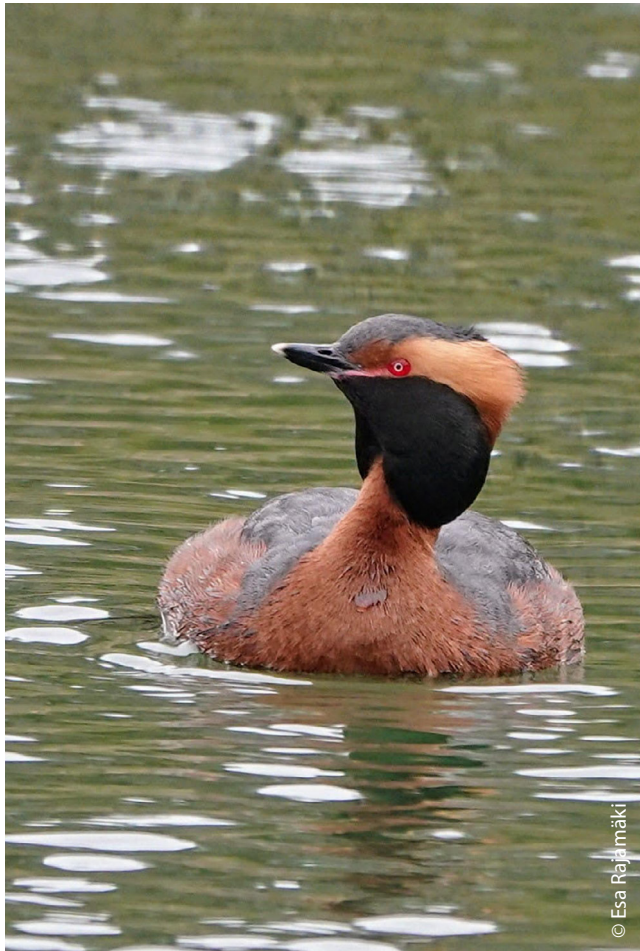
Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoebanus*) NT, 2 paria

Reviirit ruovikossa lintutornin edessä (15.5. alkaen) ja toinen reviiri järven koilliskulman ruovikossa (30.5.).

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) VU, 4 paria

Reviirit Järvelän edustalla huhtikuun lopulta alkaen, mm. kolme koirasta yhtä aikaa laulamassa 30.5. ja yksi reviiri järven koilliskulmassa huhti–kesäkuussa. Viimeisiä muutonaikaisia havaintoja rannalta vielä lokakuun lopussa.

Kuva 6. Mustakurkku-uikku on muuttoaikojen vieras.

Muutonaikaiset lajit

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*) EN, DIR

Laji on säännöllinen kevätmuutolla ja harvinaisempi syysmuutolla, ensimmäiset 5.4. (2), 13.4. (7+1+1), 24.4. (1), 25.4. (11), 26.4. (9), 27.4. (3), 30.4. (5), 2.5. (4), 7.5. (2+1), 9.5. (2+2), 11.5. (2), 13.5. (3), 14.5. (1), 17.5. (3) parittelua ja soidinta, mutta eivät jääneet pesimään. Syksyn ensimmäinen nuori lintu jo 24.7., sitten 7.8. (1), 9.–10.8. (2), 11.–15.8. (1) ja 29.8.–1.9. (1).

Harmaahaikara (*Ardea cinerea*)

Ensimmäiset nähtiin vasta 7.6. (2), kun linnut siirtyivät kosteikoilta järvelle. Seuraavat 18.7. (1), 29.7. (3), 2.8. (6), jonka jälkeen lähes päivittäin muutamia koko syksyn, mutta 23.9. (7) ja 4.10 (2+7). Lokakuussa vielä enimmillään 5 lintua.

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*)

Kaikki havainnot: 20.3. (1), 21.6. (1), 11.7. (1), 15.8. (1) ja 20.8. (1).

Merikotka (*Haliaetus albicilla*)

Laji on yleinen ja näkyvä, ja lintuja näkee ympäri vuoden. Esimerkiksi keväällä linnut ruokailevat jäällä raadoilla. Merikotkat järjestävät myös saalistusnäytöksiä mm. lokkeja jahtaamalla. Tulevaisuudessa lajin pesintä rauhallisemmissa rantametsissä järven pohjoispuolella ei liene mahdotonta.

Kalasääski (*Pandion haliaetus*) DIR

Laji on säännöllinen vieras järvellä. Kaikki havainnot: 30.4. (1) ja syksyllä runsas: 6.8. (2), 9.8. (2), 10.8. (3), 12.–16.8. (1), 22.–24.8. (1), 4.9. (1), 12.9. (1) ja 19.9. (1).

Nuolihaukka (*Falco subbuteo*)

Kaikki havainnot: 14.5. (1), 23.7. (1), 10.8. (1) ja 25.8. (1). Laji pesinee jossakin lähialueella.

Risteymä kanadanhanhi (*Branta canadensis*)

x merihanhi (*Anser anser*)

Syksyllä kaksi lintua 30.8.–27.10. alkaen järvellä lepäilevissä kanadanhanhi- ja merihanhiparvissa. Lokakuun lopussa ja marraskuun alussa vielä 1–3 lintua.

Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*) DIR

Kevään ainoa 17.5. (1) Lehtisaareissa. Syksyllä ensimmäinen 24.8. (1), sitten 12.9. (8), 19.9. (1), 4.–7.10. (1). Kierteleviä, satojen lintujen parvia nähtiin syyskuussa, pienempiä parvia lokakuussa, mm. (180) 19.10. ja 27.10, osa hetken järvellä paikallisena. Vielä 1.11. (1).

Kuva 7. Merikotkan saalina harmaalokki.

© Ympäristökonsultointi Jynx Oy

Merihanhhi (*Anser anser*)

Kevään ensihavainto kierteleivistä linnuista 19.3. (3) ja 20.3. (2). Sitten 28.3. alkaen enimmillään (2+2) kosteikon lintuja välillä järven puolella. Syksyn ensimmäiset 2.8. (2), 3.–4.8. (1), 8.8. (7), 10.8. (5), 28.8.–1.9. (3), 5.9. (8), 18.9. (12) 19.9. (21) ja 22.9. peräti (74). Myöhemmin syksyllä päivittäin kanadanhanhiparvissa pieniä määriä merihanhia, vielä 4.10. (6) ja 11.–13.10. (2), 14.–19.10. (3), 21.–27.10. (4) ja 31.10.–1.11. (1)

Tundrahanhi (*Anser albifrons*)

Kevään ensimmäiset 21.3. (7) muuttavaa lintua ja (2) vanhaa lintua hetken paikallisena kanadanhanhiparvessa. Kevään muut ainoa paikalliset 23.3. (25), jolloin myös muuttavia lintuja. Maaliskuun lopulla nähtiin muinakin päivinä muuttavia tundrahanhia. Syksyn ensimmäiset 5.10. (3) kierteleviä.

Taigametsähanhi (*Anser fabalis*) VU

Keväällä vain muuttavia lajilleen määrittämättömiä taigametsä-/tundrametsähanhia. Metsähanhi on jaettu kahteen lajiin vuonna 2025. Syksyllä 12.10. (10) laskeutui hetkeksi ja jatkoivat muuttoaan pian.

Tundrametsähanhi (*Anser serrirostris*) EN

Keväällä muuttavia lajilleen määrittämättömiä metsähanhilajeja.

Punasotka (*Aythya ferina*) CR

Kosteikolla 1.4. ensin viihtyneet linnut siirtyivät illalla järvelle. Seuraava havainto 19.4. (3/1). Syksyllä 8.8. (2), 9.–10.8. (3) ja 12.–13.8. (2).

Lapasotka (*Aythya marila*) EN

Syksyn ensimmäinen 27.9.–12.10. (1) naaraspukuinen lintu, sitten 19.–31.10. (1) ja 1.11. (8).

Uivelo (*Mergus albellus*) DIR

Kevään ensimmäinen havainto 19.3. (1/1), sitten 20.3. (1/3), 21.–24.3. (1/2), 28.3. (1/1), 29.3. (2/2), 4.4. (4/3), 11.4. (1/2), 19.4. (1/1) ja kevään viimeiset 25.4. (0/3). Syksyn ensimmäinen 28.9. (1/0), sitten vasta 14.10. (0/6), 22.10. (0/2), 25.–28.10. (0/1), 29.–30.10. (2), 31.10. (5).

Tukkakoskelo (*Mergus serrator*) NT

Koiras tukkakoskelo nähtiin 20.–21.4. Lehtisaaren rannalla ja seuraava vaihtopukuinen koiras 16.6. Syksyllä 18.–19.9. (2), 23.9 (1), 4.–6.10. (1)

Alli (*Clangula hyemalis*) NT

Keväällä yksi, mutta aikainen havainto 29.3. (1/1). Syksyllä 25.9. (1/0), 26.9. (2), 28.9. (1/0), 3.10. (4/3), 4.10. (n.15) levoton parvi, 5.10. (45) levoton parvi, kierteli hetken. Sitten 7.10. (0/1), 9.10. (2/0), 16.10. (1/0), 17.10. (0/1), 22.10. (2/0), 25.–28.10. (0/1), 26.–27.10. (1/0), 28.10. (6), 30.10.–1.11. (5)

Mustalintu (*Melanitta nigra*)

Kaikki havainnot: 18.4. (0/2), 28.4. (1/1), 1.–4.5. (2/0), 24.5. (1/1). Syysmuutolla 7.8. (1), 29.8. (0/4), oletettavasti sama lintu pitkään 2.–27.9. (0/1) ja 4.9 lisäksi levoton muuttoparvi järvenselällä (2/28). Loppusyksyn havainnot: 26.9. (1/2), 18.10. (12), 22.10. (9), 30.–31.10. (2)

Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*) VU

Kevään ainoa havainto: 20.4. (1). Syksyllä 29.10. (8).

Jouhisorsa (*Anas acuta*) VU

Harvalukuinen muuttoaikojen vieras: 9.4. (1/1) ja 13.5. (1/1), jotka siirtyivät kosteikolle. Syksyllä 9.–10.8. (1) välillä myös kosteikon puolella. Muut 3.9. (2), 10.9. (1), 12.9. saderintaman myötä (19), 16.9.–9.10. (1), paitsi 30.9. ja 11.–12.10 ja 15.10. (2), 14.10. (3), 16.10. (7), 19.10.–1.11. (1).

Pikku-uikku (*Tachybaptus ruficollis*) CR

Juhlapukuinen lintu vesiruttovellissä 5.–12.8. ja 3.9.

Kuikka (*Gavia arctica*) DIR

Kaikki havainnot: 17.5 (2), 2.6. (2) ja harvinainen kesäaikainen havainto 29.6. (1).

Pikkulokki (*Larus minutus*) DIR, A

Hyvin heikko kevätesiihtyminen kylmänä keväänä: 28.4.–1.5. (2) ja 13.5. (2).

Merilokki (*Larus marinus*) VU

Järven jäällä 26.2. vanha lintu, sillä joitakin lintuja oli läpi talven Topinojan kaatopaikalla. Keväällä huippuna 15.3. (35) vanhaa lintua. Kesällä ja syksyllä vain muutamia lintuja.

Aroharmalokki (*Larus cachinnas*)

Topinojalla 30.8. alkaen viihtynyt 3-kv lintu nähtiin järvellä 14.10. Nuori ja 2-kv lintu nähtiin 17.10.

Lapintiira (*Sterna paradisaea*) DIR

Vähälukuinen kevään ja alkukesän aikana: 27.4.–1.5. (2), 2.6. (6), 6.6. (3) ja 21.–28.6. (2).

Räyskä (*Sterna caspia*) DIR

Runsas esiintyminen: 7.5. (1), 13.7. (2), 7.8. (3), 10.8. (1), 31.8. (2) ja 7.9. (1).

Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*) NT

Ei pesimähavaintoja tänä vuonna, muutenkin ainoat havainnot järveltä 10.8. (1) ja 25.9. (1).

Liro (*Tringa glareola*) NT

Erikoisen syysmuuton ensimmäiset nähtiin 29.7. (10) ja 1.8. (6), mutta laji runsastui nopeasti 2.8. (80) vesiruttokasvustojen päällä, 3.8. (145), 4.8. (186), 5.8. (200), huippuna 6.8. (215), 7.8. (148), 8.8. (101), 9.8. (208), 10.8. (211), 11.8. (121), 12.8. (102), 13.8. (60), 14.8. (55), 15.8. (66), 16.8. (60) ja hiipuva muutto jatkui vielä 17.8. (30), 19.8. (26), 20.8. (15), 22.8. (8), 23.–25.8. (6), 27.–31.8. (3), 1.9. (1), 2.9. (2) ja viimeiset 3.–6.9. (1).

Metsäviklo (*Tringa ochropus*)

Kaikki havainnot: 29.7. (3), 5.–6.8. (1), 7.8. (2), 13.8. (1) ja 25.8. (1).

Valkoviklo (*Tringa nebularia*) NT

Ainoa kevähavainto: 18.4. (1). Syyshavaintoja 24.7., (1), 2.8. (3), 3.–5.8. (1), 7.–8.8. (2), 9.–10.8. (5), 12.–14.8. (2), 15.8. (1), 22.–25.8. (1), 29.8.–4.9. (2).

Mustaviklo (*Tringa erythropus*) NT

Ensimmäiset mustaviklot nähtiin 3.8. (8), 5.–7.8. (2), 8.8. (3), 9.8. (4), 10.8. (8), 11.8. (6) ja ensimmäiset nuoret linnut saapuivat, jonka jälkeen vanhoja mustavikloja ei enää nähty 13.–14.8. (5), sitten 15.8. (9), 16.8. (6), 17.8. (3), 19.8. (8), 20.8. (3), 22.8. (4), 24.8. (1), 25.8. (2), 29.8. (1) ja viimeiset 1.9. (3) ja 12.–19.9. (1), mutta 18.9. (4) ja viimeiset 19.9. (2).

Suokukko (*Philomachus pugnax*) CR

Muun poikkeuksellisen levähtävien kahlaajamuuton järvellä nähtiin myös runsaasti suokukkoja: 3.–4.8. (3), 5.8. (10), 7.8. (13), 8.8. (15) 9.–10.8. (17), 11.8. (22), 12.8. (60), 13.8. (42), 14.8. (66), 15.–16.8. (23), 17.8. (57), 19.8. (40), 20.8. huippuna (80), 22.8. (73), 23.8. (27), 24.8. (12), 25.8. (16), 27.8. (1), 28.8. (3), 29.8.–5.9. (4) ja 6.–12.9. (1), 13.9. (2), 14.9. (4) ja viimeinen 15.–19.9. (1).

Lapinsirri (*Calidris temminckii*) EN

Kaikki havainnot: 4.8. (2), 6.8. (5), 12.–14.8. (1) ja vielä 18.8. (3).

Pikkusirri (*Calidris minuta*) CR

Harvinainen vieras järvellä. Nyt 6.–8.8. (1), 9.8. (2), 10.8. (3) ja 13.–16.8. (1).

Kuovisirri (*Calidris ferruginea*)

Ensimmäiset linnut (vanhoja lintuja) nähtiin suosirrimuuton yhteydessä 6.8. (5), 7.8. (2) ja 9.–10.8. (3).

Suosirri (*Calidris alpina*)

Suosirrit levähtivät syysmuutolla täysin poikkeuksellisesti järvellä, sillä runsaat vesiruttokasvustot mahdollistivat lintujen ruokailun järven selällä. Ensimmäiset vanhat linnut nähtiin 2.8. (6) ja 3.8. (27), 4.8. (20), 5.8. (144), 6.8. (126 lintuja lähti ja saapui koko ajan), 7.8. (121), 8.8. (109), 9.8. (95), 10.8. (87), 11.8. (15), 12.8. (9), 13.8. (3), 14.8. (1), 15.–16.8. (2) ja syksyn nuoret linnut 20.8. (1) ja 12.–13.9. (4), 18.9. (1).

Tylli (*Charadrius hiaticula*)

6.8. 4p, 6 nous, 7.8. (1), 8.8. (7), 22.8. (1), 28.8. (1) ja 22.9. (1).

Töyhtöhyppä (*Vanellus vanellus*)

Kevään ensimmäinen järven jäällä 21.3., 22.3. (2) ja 24.3. (1). Syysmuutolla vain muuttolennossa olevia tai kierteleviä lintuja 10.8. (69), 13.8. (7), 15.8. (35) ja 23.9. (20). Järvellä ei ole oikeastaan muita paikkoja lintujen laskeutua kuin keväällä jääkansi.

Mustavaris (*Corvus frugilegus*)

Harvinainen muuttoaikojen vieras: 19.3. (1).

Haarapääsky (*Hirundo rustica*) VU

Ensimmäiset haarapääskyt nähtiin vasta 20.4. Laji pesii järven rannoilla. Kesän sadesäällä 12.6. (250) haara- ja (räystäs)pääskyä. Syksyllä 22.8. (150), 24.8. ja 29.8. (200). Viimeiset 11.–12.10. (1) ja 18.–21.10. (1).

Räystäspääsky (*Delichon urbica*) EN

Ensimmäiset nähtiin ennen haarapääskyjä 18.4. Syksyllä määrät pieniä 22.8. (20), 24.8. (5), 29.8. (10) ja viimeinen 31.8. (1).

Törmäpääsky (*Riparia riparia*) EN

Kevään ensimmäinen 14.5. (1). Seuraavat 26.5. (2), 27.5. (1), 28.5. (8), 29.5. (1), 12.6. (10) ja syksyllä 29.7. (2), 24.8. (1), 25.8. (2) ja syksyn viimeinen havainto 29.8. (1).

Tervapääsky (*Apus apus*) EN

Ensimmäiset 14.5. (12) myöhään kylmän kevään myötä. Matalapaineiden ja sadesään aikana kertymiä: 26.5. (30), 12.6. (100) ja 23.6. (200). Viimeiset jo elokuussa 29.8. (4) ja 31.8. (12).

Kuningaskalastaja (*Alcedo atthis*) CR

Järven etelärannalla illansuussa 29.9. (1).

Käki (*Cuculus canorus*)

Kaikki havainnot kukkuvista linnuista: 28.5., 9.6., 12.6. ja 17.6. sekä syyshavainto 7.–8.9. nuori lintu.

Pikkusieppo (*Ficedula parva*) DIR

Uimarannantien varrella 26.5.–10.6. nuori koiras kuullutti reviiriään laulupaikkaansa vaihtaen. Samoissa vanhoissa metsissä laji on pitänyt reviiriä aiemminkin.

Västäräkki (*Motacilla alba*) NT

Ensimmäiset kevätsaapujat 26.3. (1) ja 2.4. (3). Syksyllä 22.8. klo 5.55–6.35 134 västäräkkiä saapui Ristikallion rantaan Verkakylän suunnalta. Syyskuussa 12.9. (50), 25.–27.9. (11), 11.10. (2) ja 12.10. (1).

Keltavästäräkki (*Motacilla flava*) A

Vain syyshavaintoja 20.8. (1), 22.8. (2), 29.8. (1), 31.8. (1) ja 19.9. (1).

Virtavästäräkki (*Motacilla cinerea*) VU

30.9. (1). ja 23.–24.10. (2). Laji on lähes vuosittainen järvellä.